

Sygn. akt II ZOW 10/22

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący)

SSN Paweł Wojciechowski (sprawozdawca)

Ławnik SN Magdalena Wiszniewska

w sprawie prokuratora Prokuratury Rejonowej w P. w stanie spoczynku S. Z.
obwinionego o popełnienie deliktów dyscyplinarnych z art. 137 § 1 ustawy z dnia 28
stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze
po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej
na rozprawie w dniu 11 stycznia 2023 r.
wniosku obwinionego o zawieszenia postępowania
na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 ust. 1 ustawy z dnia 28 stycznia
2016 r. Prawo o prokuraturze

p o s t a n o w i ł

**zawiesić postępowanie dyscyplinarne w sprawie II ZOW 10/21
do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego
zawiesłego w pierwszej instancji przed Sądem Rejonowym w P.
pod sygn. akt VIII K 569/17.**

UZASADNIENIE

Rzecznik Dyscyplinarny przy Prokuraturze Apelacyjnej w Poznaniu wnioskiem z dnia 6 grudnia 2013 r., sygn. akt Ap I K 1110/13/13, wniósł o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec prokuratora Prokuratury Rejonowej w P. w stanie spoczynku S. Z. obwinionego o popełnienie czynów wyczerpujących znamiona deliktu dyscyplinarnego określonego w art. 137 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (dalej: u.p.p.).

Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym w Warszawie orzeczeniem z dnia 8 lipca 2020 r., sygn. akt PR I SD 75.2017, uznał obwinionego za winnego czynów zarzucanych mu w punktach I do XIII wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego przy Prokuraturze Apelacyjnej w Poznaniu i za to na podstawie art. 104 § 3 pkt 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych w zw. z art. 127 § 1 u.p.p. za każdy z wymienionych czynów wymierzył mu kary dyscyplinarne pozbawienia prawa do stanu spoczynku wraz z prawem do uposażenia (pkt 1), orzekając karę łączną pozbawienia prawa do stanu spoczynku wraz z prawem do uposażenia (pkt 2) i na podstawie art. 166 ustawy z dnia 28 stycznia Prawo o prokuraturze kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa (pkt 3).

Od orzeczenia odwołanie wywiódł Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla wrocławskiego okręgu regionalnego oraz obwiniony.

W równoległe toczącym się postępowaniu karnym Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu wyrokiem z dnia 18 października 2022 r., w sprawie o sygn. akt VIII K 569/17, uznał S. Z. winnym popełnienia czynów m.in. z punktów LXXXII oraz CIV aktu oskarżenia wymierzając mu za te czyny karę 1 roku pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł oraz zakaz wykonywania zawodu prokuratora na okres 5 lat oraz winnym popełnienia czynów m.in. z punktów III, IV, X, LVI, LVII, LVIII, LX, LXXXVI, XC, CXXVII, CXXVIII aktu oskarżenia wymierzając mu za te czyny karę 3 lat pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł oraz zakaz wykonywania zawodu prokuratora na okres 5 lat. W miejsce wymierzonych kar jednostkowych S. Z. wymierzono karę łączną 5 lat pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w wysokości 250 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł oraz zakaz wykonywania zawodu prokuratora na okres 10 lat. S.Z. uniewinniono w zakresie czynów z punktów XV, XVI, XVII, XIX, XXIII, XXVI i LIV aktu oskarżenia.

W dniu 26 października 2022 r. do Sądu Rejonowego Poznań Stare Miasto w Poznaniu wpłynął wniosek S. Z. o uzasadnienie wyroku. Do dnia wydania niniejszego postanowienia sprawa nie została prawomocnie zakończona.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Postępowanie toczące się w niniejszej sprawie należało zawiesić do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego toczącego się przeciwko S. Z. przed sądem I instancji – Sądem Rejonowym Poznań - Stare Miasto w Poznaniu pod sygn. akt. VIII K 569/17.

Zawieszenie postępowania to instytucja prawa karnego, która pozwala na przerwanie toczącego się postępowania na pewien okres. W kodeksie postępowania karnego instytucja ta ujęta jest w art. 22 § 1, który jednocześnie określa istotę zawieszenia postępowania i wskazuje na otwarty katalog okoliczności umożliwiających skorzystanie z tej instytucji. Może być ona zatem zastosowana w sytuacji, gdy istnieją przeszkody uniemożliwiające kontynuowanie postępowania w postaci istnienia uzasadnionych przyczyn, które wskazują, że zawieszenie postępowania jest konieczne dla osiągnięcia sprawiedliwego rozstrzygnięcia sprawy.

Literalna wykładnia omawianego przepisu wskazuje katalog otwarty, niepełny, co wynika wprost ze sformułowania „w szczególności”. Oznacza to, że to od sądu orzekającego w danej sprawie zależy czy w oparciu o swoją wiedzę i doświadczenie życiowe uzna, że dana przyczyna zawiera się w przesłankach określonych w art. 22 § 1 k.p.k.

Wprawdzie postępowanie dyscyplinarne toczące się na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (t.j. Dz.U z 2022 r. poz. 1247, dalej „u.p.p.”) jest postępowaniem niezależnym od postępowania karnego mającego za przedmiot tożsame czyny oraz osobę sprawcy przestępstwa (przewinienia dyscyplinarnego). Postępowanie karne nie wpływa na postępowanie dyscyplinarne, którego co do zasady nie zawiesza się na czas trwania tego pierwszego, na co wskazuje wprost art. 143 § 1 u.p.p. Wzajemna niezależność postępowania karnego i postępowania dyscyplinarnego dotycząca tego samego czynu oraz samodzielność obu sądów dokonujących ustaleń faktycznych, w tym dotyczących zawinienia, nie oznacza jednak, że w praktyce postępowania te nie mają na siebie wpływu, dotyczy to przy tym przede wszystkim wpływu postępowania karnego na postępowanie dyscyplinarne. Zauważyć bowiem trzeba,

że różne są terminy przedawnienia karalności poszczególnych przestępstw i przedawnienia przewinienia dyscyplinarnego (zob. M. Laskowski, *Zasady odpowiedzialności sędziego za przestępstwa [w:] Uchybienie godności urzędu sędziego jako podstawa odpowiedzialności dyscyplinarnej*, Warszawa 2019). Zgodnie z art. 141 § 3 u.p.p. jeżeli przewinienie dyscyplinarne wyczerpuje znamiona przestępstwa, przedawnienie karalności dyscyplinarnej nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w odpowiednich przepisach Kodeksu karnego. Oznacza to, że sąd dyscyplinarny musi zawiesić postępowanie w sprawie, w której doszło już do upływu terminów przedawnienia przewinienia dyscyplinarnego przewidzianych w art. 141 § 1 i § 2 u.p.p., czekając na rezultat toczącego się jeszcze postępowania karnego. W razie bowiem prawomocnego skazania za przestępstwo nie występuje w postępowaniu dyscyplinarnym przeszkoda procesowa w postaci przedawnienia, możliwe jest bowiem zastosowanie art. 141 § 3 u.p.p.

Skorzystanie z instytucji zawieszenia postępowania dyscyplinarnego w przypadku toczenia się przeciwko obwinionemu prokuratorowi postępowania karnego nie jest standardem, lecz powinno być poprzedzone wnikliwą analizą stanu sprawy przy wystąpieniu jednoczesności i podmiotowo-przedmiotowej tożsamości tych postępowań. Jak stwierdził Sąd Najwyższy, w takiej sytuacji postępowanie dyscyplinarne należy jednak zawiesić do czasu ukończenia postępowania karnego, gdy przemawia za tym wzgląd na ekonomię procesową lub konieczność zastosowania instytucji określonej w art. 141 § 3 u.p.p. (art. 22 § 1 k.p.k. stosowany odpowiednio), chyba że wystarczające jest zarządzenie przerwy lub odroczenie rozprawy (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 28 września 2006 r., I KZP 8/06).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, że występuje tożsamość przedmiotowa i podmiotowa czynów będących przedmiotem tejże sprawy dyscyplinarnej ze sprawą zawisłą przed Sądem Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, w której stroną oskarżoną jest S. Z.

Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu wyrokiem z dnia 18 października 2022 r., w sprawie o sygn. akt VIII K 569/17, uznał S. Z. winnym czynów zarzucanych m.in. w punktach III, IV, X, LVI, LVII, LVIII, LX, LXXXII, LXXXVI, XC, CIV, CXXVII, CXXVIII aktu oskarżenia odpowiadających kolejno

punktom I, II, III, IV, V, XIII, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego przy Prokuraturze Apelacyjnej w Poznaniu. Kary jednostkowe pozbawienia wolności, grzywny i środki karne orzeczone wobec oskarżonego w pkt. 1, 2, 3, 4, 5 wyroku połączono i wymierzono karę łączną 5 lat pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 250 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł, oraz zakaz wykonywania zawodu prokuratora na okres 10 lat. S. Z. uniewinniono w zakresie czynów z punktów XV, XVI, XVII, XIX, XXIII, XXVI i LIV aktu oskarżenia. Wyrok nie jest prawomocny.

W związku z powyższym istnieje jeszcze możliwość wydania wyroku uniewinniającego prokuratora S. Z. przez Sąd II instancji, co w odniesieniu do czynów z pkt I - VII wniosku Rzecznika Dyscyplinarnego przy Prokuraturze Apelacyjnej w Poznaniu ma kluczowe znaczenie dla oceny tego, czy przed wydaniem zaskarżonego orzeczenia nie zaistniała przeszkoda procesowa w postaci przedawnienia.

W związku z powyższym zasadnym jest stwierdzenie, że w niniejszej sprawie podstawą do zawieszenia postępowania, zawierającą się w niedookreślonym katalogu przyczyn z art 22 § 1 k.p.k., jest postępowanie o tożsame czyny względem obwinionego przed sądem karnym, które znajduje się na etapie sporządzania uzasadnienia do wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu.

W związku z powyższym Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

SSN Marek Motuk
Wiszniewska

SSN Paweł Wojciechowski

Ławnik SN Magdalena